

V E N D I M
Nr. 2, date, 14.10.2002

“NE EMER TE REPUBLIKES”

Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte te perbere nga:

Thimjo KondiKryesues
Perikli ZahariaAnetar
Kristaq Ngjela“
Spiro Spiro“
Ylvi Myrtja“
Agron Lamaj“
Bashkim Caka“
Valentina Kondili“

Vladimir Metani“
Vladimir Bineri“
Metush Saraci“
Natasha Sheshi“
Nikoleta Kita“
Artan Hoxha“
Irma Bala“
Evgjeni Sinoimeri“

ne seancat gjyqesore te dates 28.5.2002 dhe te dates 14.10.2002, me pjesemarrjen e prokurorit Arqile Lole dhe te avokatit mbrojtës te pandehurit av.Shuaip Syri, moren ne shqyrtim ceshtjen penale me pale:

I PANDEHUR: GEZIM TAFI, i biri i Rizait, i datelindjes 1969, banues ne Berat.

AKUZUAR:Per krimin e vrasjes me dashje, parashikuar nga neni 76 i K.Penal.

Me vendimin nr. 12, date 19.6.1996, te Gjykates se Rrethit Kolonje, eshte vendosur deklarimi fajtor i te pandehurit Gezim Tafi, per krimin e vrasjes me dashje, parashikuar nga neni 76 i K.Penal dhe denimin e tij me 12 (dymbëdhjetë) vjet burgim.

Gjykata e Apelit Tirane, me vendimin nr.610, date 16.8.1996, vendosi lenien ne fuqi te vendimit te mesiperme.

Me vendimin nr. 1, date 29.10.2001, te Gjykates te rrethit Kolonje, eshte vendosur rivendosja ne afat e te pandehurit per te bere rekurs ne Gjykatën e Larte, rekurs i cili u paraqit me 10.11.2001.

Ne rekurs kerkohet prishja e vendimit nr.12, date 19.6.1996, i gjykates se rrethit Kolonje dhe pushim i ceshtjes penale, duke parashtruar shkaqet e meposhtme:

- I pandehuri ka qene duke kryer sherbimin e detyrueshem ushtarak ne kufi, me detyre komandant skuadre. Ne oren 0430 te dates 10.6.1990, u dha shtate per shkelje kufiri dhe pasi u ngrit nga gjumi, per shkak te kesaj shtate, ne zbatim te detyres per bllokimin e kufirit, diktoi nje person qe po vraponte ne drejtim te kufirit, te cilit i beri ndaljen, por meqenese nuk ndaloi, qelloi ne ajer, duke e paralajmëruar edhe me fjale: ndalo se do te qelloj dhe kur shkelesi i kufirit u sul me thike ne dore ne drejtim te tij, i pandehuri qelloi me bresheri dhe e la te vrare.

- Ne keto rrethana, vepra duhej te ishte cilesuar si shkelje e rregullave te sherbimit te rojes ne ruajtjen e kufijve te shtetit, parashikuar nga neni 146 i K.Penal te meparshem.

- Eshte shkelur neni 432/b i K.Pr.Penale, pasi i pandehuri, duke qene ushtarak, eshte gjykuar nga nje gjykatë civile.

- Vendimi i gjykates eshte jo llogjik, pasi nga njera ane, pranohet se vepra eshte kryer gjate kohes qe i pandehuri ka qene ne sherbim ne ruajtje te kufirit, nga ana tjeter, deklarohet fajtor per krimin e vrasjes.

- Duke u cilesuar vepra si shkelje e rregullave te sherbimit te rojes ne ruajtje te kufirit, ceshtja penale duhet te pushohet, ne baze te ligjit nr.8202, date 27.3.1997 “Per Amnistine”.

Kolegji Penal i Gjykates se Larte me vendimin nr.194, date 21.3.2002 ka vendosur dergimin e kesaj ceshtjeje per gjykim ne Kolegjet e Bashkuara per te bere njesimin e praktikës gjyqesore.

Ne vendimin e mesiperme Kolegji Penal, nder te tjera shprehet se:

“... Ndodhur para ketyre rrethanave, d.m.th. para faktit qe, jo vetem rekursi, por edhe kerkesa per rivendosje ne afat per paraqitjen e tij ne Gjykatën e Larte, jane bere nga avokati Shuaip Syri, i pajisur me prokure te posacme, leshuar jo nga vete i gjykuari, por nga i ati, i quajtur Riza Tafi; si dhe para faktit qe nga ana e Kolegjeve te Bashkuara te Gjykates se Larte, ne vendimet, nr.47, date 28.1.1999 dhe nr.386, date 29.7.1999, ashtu sikurse eshte konstatuar edhe ne vendimin nr.17, date 17.4.2000 te Gjykates Kushtetuese, nuk eshte mbajtur qendrim i njellojte edhe ne lidhje me legjitimitimin e mbrojtësit per te kerkuar rivendosjen ne afat per paraqitjen e ankimit, Kolegji Penal i

Gjykates se Larte, cmon se, me rastin e gjykimit te ceshtjes penale qe i perket te gjykuarit Gezim Tafa, shihet me vend qe duhet bere njesimi i praktikes gjyqesore...”

Duke marre shkas nga vendimi i Kolegjit Penal, Kolegjet e Bashkuara, per efekt te njesimit te praktikes gjyqesore cmojne t'u japin pergjigje problemeve te meposhteme:

Cila gjykate eshte kompetente per te gjykuar kerkesen per rivendosjen ne afat te ankimit (apelit apo rekusit).

Ne interpretim te nenit 147 te K.Pr.Penale, per te pandehurin e gjykuar ne mungese per shkak se i fshihet gjykimit te ceshtjes (neni 352/4 te K.Pr.Penale), kerkesa per rivendosjen ne afat te ankimit a lejohet te behet nga nje avokat mbrojtës i caktuar kryesisht, ose i caktuar nga familjaret e te pandehurit, apo kjo e drejte i perket ekskluzivisht vetem te pandehurit.

KOLEGJET E BASHKUARA TE GJYKATES SE LARTE,

pasi degjuan relatimin e ceshtjes nga gjyqtaret Natasha Sheshi e Vladimir Bineri, prokurorin Arqile Lole qe kerkoi pranimin e rekursit, avokatin Shuaip Syri qe kerkoi pranimin e rekursit, prishjen e te dy vendimeve e pushimin e ceshtjes penale, e pasi e bisedoi ceshtjen ne teresi,

V E R E J N E:

Gjate gjykimit ne shkalle te pare dhe ne Apel te dy gjykatat kane pranuar faktet dhe rrethanat e ceshtjes si me poshte:

Me daten 09.6.1990 viktimja Fatmir Duro, i shoqeruar nga shtetasi Irfan Lici, eshte nisur nga fshati Orman, Korce, ne drejtim te Ersekës dhe me vone ne drejtim te kufirit shtetor ne Leskovik.

Afer mesnates ata i jane afruar piramidës se kufirit, por jane diktuar nga ushtaret e sherbimit, te cilet kane qelluar ne drejtim te tyre. Te dy shkelesit e kufirit jane larguar me vrap e jane fshehur ne erresire.

Pas kesaj eshte dhene alarmi dhe forcat ushtarake kane kaluar ne ndjekje te tyre. Ne mengjes ata kane tentuar perseri te kalojne kufirin. I pandehuri Gezim Tafa ka pare viktimen qe po ecte me shpejtesi, ka qelluar drejt tij me bresheri automatiku dhe e ka lene te vrare ne vend. Nga ekzaminimet qe i jane bere viktimes ka rezultuar se atij i jane shkaktuar disa plage ne vende jetike si rezultat i plumbave qe jane shtire nga arma e te pandehurit me qitje te panderprere, te cilat i kane shkaktuar vdekje te menjehereshme.

Vepra eshte cilesuar vrasje me dashje ne baze te nenit 76 te K.Penal. Mbrojtësi i te pandehurit ka pretenduar se i pandehuri fillimisht eshte sulmuar me thike nga viktimja, por te dy gjykatat kane pranuar qe i pandehuri me viktimen nuk kane qene ne distance te afert dhe se viktimja nuk ka kryer asnje veprim ndaj te pandehurit, prandaj e kane rrezuar pretendimin per cilesimin e vepres si vrasje ne kapercim te kufinjve te mbrojtjes se nevojshme, parashikuar si krim nga neni 83 i Kodit Penal.

Persa i perket gjykimit te kesaj ceshtjeje, Kolegjet e Bashkuara cmojne se, para shqyrtimit te themelit te saj per t'u dhene pergjigje shkaqeve te parashtruara ne rekurs, eshte e domosdoshme te konkludohet paraprakisht ne se jane kushtet procedurale qe e bejne rekursin date 07.11.2001 te pranueshem per shqyrtim. Nepermjet ketij shqyrtimi praparak behet e mundur qe t'u jepet pergjigje edhe disa problemeve te shtruara per efekt te njesimit te praktikes gjyqesore.

1. Se pari, duhet te konkludohet se cila gjykate eshte kompetente per te shqyrtuar kerkesen per rivendosjen ne afat per te bere ankim kunder vendimit qe eshte dhene ne mungese.

Shumica eshte e mendimit se, ne kuptim te nenit 147 te K.Pr.Penale, kerkesa per rivendosje ne afat per te bere ankim behet ne gjykatën qe ka dhene vendimin dhe si e tille duhet kuptuar pergjithesisht gjykata e shkalles se pare (gjykata e rrethit gjyqesor perkates). Kjo rezulton nga permbajtja e pikave 5 e 6 te nenit 147 te K.Pr.Penale.

Sipas pikes 5, “Vendimi qe lejon rivendosjen ne afat per berjen e ankimit mund te ankimohet vetem bashke me vendimin perfundimtar”. Ndersa sipas pikes 6, “Kunder vendimit qe refuzon kerkesen per rivendosje ne afat mund te behet ankim ne gjykatën e Apelit”.

Duke interpretuar ne teresi e ne lidhje me njera tjetren keto dy pika arrihet ne perfundimin se ankimi i vecante lejohet vetem kur gjykata e shkalles se pare refuzon rivendosjen ne afat te ankimit (sipas rastit, respektivisht, te apelit apo te rekursit).

Dispozita e mesiperme parashikon ne menyre te shprehur (eksplicite) se ankimi behet ne

gjykatën e Apelit. Mirepo, neni 148/2 i K.Pr.Penale parashikon edhe mundësinë që rivendosja në afat të ankimit të shqyrtohet nga Gjykata e Lartë. Kjo nuk nënkupton të drejtën e palës për t'i u drejtuar direkt Gjykatës së Lartë, por të drejtën e saj për t'u ankuar në Gjykatën e Lartë kundër vendimit për mospranimin e kërkesës për rivendosjen në afat të ankimit. Kuptohet që ankimi, sipas nenit 147, pika 7, bëhet fillimisht në Apel dhe mandej, në rast refuzimi, perseritet në Gjykatën e Lartë. Në rast se gjykata e Apelit e pranon kërkesën për rivendosje në afat të ankimit, atëherë i lind edhe drejta prokurorit që të kundërshtojë në Gjykatën e Lartë rivendosjen në afat të bashku me vendimin përfundimtar të gjykatës së Apelit. Në rastin kur nuk është pranuar kërkesa për rivendosjen në afat të ankimit si nga gjykata e shkallës së parë, ashtu dhe nga gjykata e Apelit, dhe Gjykata e Lartë mbi bazën e ankimit që i është paraqitur, konkludon se kjo kërkesë duhet pranuar sepse kanë qenë kushtet për t'u pranuar, atëherë kjo gjykatë (Gjykata e Lartë) vendos të ndryshojë vendimet e gjykatave me të ulta, të rivendosë në afatin e ankimit palën perkatese dhe t'i ia dërgojë ceshtjen gjykatës kompetente për ta shqyrtuar atë në themel.

Si përfundim, pavarësisht nëse ceshtja është shqyrtuar në themel apo jo edhe nga gjykata e Apelit, kompetente për të shqyrtuar kërkesën për rivendosjen e afatit të ankimit është gjykata e shkallës së parë. Gjykata e Apelit dhe, pas saj, Gjykata e Lartë, shqyrtojnë vetëm ankimet kundër vendimeve respektive.

2. Nga analiza e mesipërme konkludohet se, për rastin në shqyrtim gjykata e shkallës së parë e rrethit gjyqësor Kolonjë ishte kompetente për të shqyrtuar kërkesën për rivendosjen e afatit të rekursit kundër vendimit të themelit të dhënë nga gjykata e Apelit.

Kjo kërkesë për rivendosjen në afat është shqyrtuar nga një gjyqtar i vetëm.

Mirepo rezulton që i pandehuri është dënuar me 12 (dymbëdhjetë) – vjet heqje lirie për një krim për të cilin dispozita perkatese parashikon një dënim maksimal me 20 (njëzet) vjet heqje lirie.

Për rrjedhojë shtrohet pyetja: gjersa gjykimi i ceshtjes për akuzën në fjalë në të dy gjykatat e faktit është bërë me trupa gjyqësorë të përbërë nga tre gjyqtarë, atëherë a mund të pranohet që kërkesa për rivendosjen në afat të ankimit kundër vendimeve të dhëna të shqyrtohet nga një gjyqtar i vetëm. Një gjë e tillë do të ishte e pranueshme në qoftë se Kodi i Procedurës Penale do ta parashikonte atë në mënyrë të shprehur (eksplicite). Një parashikim i tillë nuk është hasim. Për më tepër, edhe ndryshimi i nenit 13 të K.Pr.Penale me ligjin nr.8813, datë 13.6.2002, mbështet mënyrën e arsyesmit si me sipër. Dispozita në fjalë parashikon në mënyrë taksative rastet kur ceshtjet gjyqësore me një gjyqtar të vetëm dhe në keto raste nuk përfitohet rasti në fjalë.

Për gjykata e rrethit gjyqësor Kolonjë ka gjykuar me një gjyqtar të vetëm një kërkesë që, sipas ligjit, duhet të gjykohej me trup gjyqësor të përbërë nga tre gjyqtarë. Kjo përben qartësisht një rast pavarëshmërie absolute të aktit (vendimit) në kuptim të nenit 128 të K.Pr.Penale.

Sipas kesaj dispozite, “1.Aktet procedurale janë absolutisht të pavarëshme kur nuk respektohen dispozitat që lidhen me:

a – Kushtet për të qenë gjyqtar në ceshtjen konkrete dhe numurin e gjyqtarëve që janë të domosdoshëm për formimin e kolegjeve të caktuara në këtë kod;”.

Nisur nga sa më lart, vendimi i gjyqtarit të vetëm për rivendosjen e afatit të ankimit (rekursit) të të pandehurit të gjykuar në mungesë është akt absolutisht i pavarëshëm dhe, si i tillë, konsiderohet i paqenë (nul).

Sipas nenit 128/2 të K.Pr.Penale, “2. Një akt i cilesuar me ligj si absolutisht i pavarëshëm nuk mund të bëhet i vlefshëm”.

Për rrjedhojë, pavarëshmëria absolute (nuliteti) i vendimit nr.1, datë 29.10.2001 të gjykatës së rrethit gjyqësor Kolonjë, për rivendosjen e afatit të ushtrimit të rekursit në emër të të pandehurit Gezim Tafa, e bën të papranueshëm për shqyrtim edhe rekursin e paraqitur në Gjykatën e Lartë prandaj duhet të vendoset pushimi i gjykimit në këtë gjykatë. Ky vendim për pushimin e gjykimit nuk i a heq të drejtën të pandehurit Gezim Tafa për të kërkuar në të ardhmen, vetë, ose nëpërmjet një përfaqësuesi të tij të pajisur me prokurë, rivendosjen në afat për të bërë ankim kundër vendimit penal të dhënë në mungesë të tij, në pajtim me kriteret e vendosura në nenin 147/2 e 3 të K.Pr.Penale. Kërkesa për rivendosjen në afat të ankimit shqyrtohet kurdoherë me pjesëmarrjen e mbrojtësit të të pandehurit dhe të prokurorit. Ky i fundit, në rast se gjykata pranon rivendosjen në afat të ankimit (rekursit), ka të drejtë që të bashkë me kundërrkursin të paraqesë edhe ankimin kundër vendimit që ka pranuar rivendosjen në afat për berjen e rekursit (neni 147/5 i K.Pr.Penale).

3. Rezulton se gjykimi si në shkallë të parë edhe në Apel është bërë në mungesë të të

pandehurit per shkak se ai eshte larguar dhe i fshihet gjykimit.

Sipas nenit 147/2 te K.Pr.Penale, “Ne qofte se eshte dhene vendimi ne mungese, i pandehuri mund te kerkoje rivendosjen ne afat per te bere ankim, kur provon se nuk ka marre dijeni per vendimin”. Ndersa sipas paragrafit 3 te kesaj dispozite, “Kerkesa per rivendosjen ne afat paraqitet brenda 10 diteve ... nga dita kur i pandehuri ka marre dijeni efektivisht per aktin”.

Nga shqyrtimi i te dy paragrafeve te mesiperm konstatohet ne menyre eksplicite se subjekti qe mund te kerkoje rivendosjen ne afat per te bere ankim kunder vendimit te dhene ne mungese eshte vetem i pandehuri dhe se kjo kerkese per rivendosje ne afat ka nje afat 10 ditor per t'u paraqitur, i cili fillon nga momenti kur i pandehuri ka marre dijeni efektivisht per vendimin e dhene ne mungese te tij.

Praktikisht ky moment “i marrjes dijeni efektivisht” mund te percaktohet vetem nga i pandehuri, ose nga ndonje person tjeter qe mund te kete marre kontakt personalisht me te dhe qe mund te jete informuar prej tij. Ne pikpamje ligjore e drejta per te kerkuar apo jo rivendosjen ne afat per te bere ankim, ashtu si dhe vete e drejta e ankimit, eshte nje e drejte ngushtesisht personale e te pandehurit madhor. Kete te drejte ai mund t'ia delegoje me vullnetin e tij te lire nje mbrojtesi te caktuar prej tij nepermjet nje akti perfaqesimi te leshuar e te vertetuar ne formen e parashikuar ne ligj.

Ne kete rast, ne dispoziten e mesiperm, perdoret shprehja “kur provon”, duke i u referuar personalisht te pandehurit. Duke u nisur nga ky percaktim rezulton se barra e proves per te provuar marrjen dijeni dhe per momentin e marrjes dijeni efektivisht per vendimin e dhene ne mungese i perket te pandehurit, pasi eshte ky ai ndaj te cilit ka nje vendim gjyqesor qe duhet ekzekutuar, por qe mund te ankohet ne qofte se vendimi nuk dihej prej ketij te fundit. Ne rastin konkret kemi te bejme me nje ekskluzivitet te te pandehurit, i cili mund te ushtroje vete te drejten per te kerkuar rivendosjen ne afatin e ankimit, ose nepermjet te autorizuarve posacerisht prej tij. Duke qene se ligji kerkon qe i pandehuri te provoje mospasjen dijeni per vendimin, askush tjeter nuk mund ta zevendesoje ate per te njejtin shkak, perfshi ketu edhe familjaret. Pranimi i te kundertes nuk do ishte vetem ne kundershtim me sa parashikon neni 147/2, por do te ishte sa allogjik aq edhe ne kundershtim me interesat e vete te pandehurit. Ne qofte se do te pranohej e kunderta do te krijohet situata qe te pranohej apriori i mireqene fakti qe i pandehuri te ishte ne dijeni te nje vendimi, kur nuk e dinte realisht ate. Nderkohe duke u konsumuar e drejta qe parashikon neni 147/2 i K.Pr.Penale nga mbrojtesi i caktuar kryesisht, ose familjaret e tij, do t'i mohohet padrejtesisht e drejta vete te pandehurit per te kerkuar rivendosjen ne afat te ankimit. Sipas nenit 147/3 te K.Pr.Penale, “... Rivendosja ne afat nuk lejohet me shume se nje here per sejcilen pale per cdo shkalle te procedimit”.

Megjithate, edhe sikur te pranohej e kunderta, d.m.th. qe mbrojtesi i caktuar kryesisht apo nga familjaret e te pandehurit, te kete te drejte te beje kerkese per rivendosje ne afat te ankimit (apelit apo rekursit) dhe mandej te beje ankimin kunder vendimit ne emer e per llogari te te pandehurit, perseri lind nje problem qe duhet sqaruar: Ne rastin konkret, personi qe ka bere kerkesen per rivendosje ne afat te ankimit dhe qe me vone ka bere rekursin ne Gjykatën e Larte, a e ka marre proceduralisht cilesine e mbrojtesit te caktuar kryesisht nga organi procedues, gjykata, apo te caktuar nga te afermit e te pandehurit?

Kjo cilesi konfirmohet dhe pranohet nga organi procedues, prokuroria apo gjykata, gjate hetimit paraprak apo gjate gjykimit te ceshtjes dhe jo ne rruge ekstra procedurale. Si perfundim, Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte verejne se nje person qe nuk eshte legjitimuar si mbrojtes i caktuar kryesish apo nga familjaret e te pandehurit, gjate procedimit te ceshtjes ne hetimin paraprak apo gjate gjykimit, nuk mund ta fitoje kete cilesi ne rruge ekstra procedurale.

Sa me lart eshte edhe nje argument me shume ne favor te perfundimit qe, ne rastin e gjykimit te ceshtjes ne mungese te te pandehurit per shkak se ky i fshihet gjykimit, te drejten per te kerkuar rivendosjen ne afat te ankimit dhe te drejten per te bere ankim kunder vendimit ne nje gjykate me te larte e ka vetem i pandehuri, ose nje mbrojtes i caktuar prej tij me prokure.

Ky qendrim konfirmohet edhe prej plotesimit qe i behet nenit 410/2 te K.Pr.Penale me hyrjen ne fuqi te Ligjit nr.8813 date 13.6.2002 “Per disa shtesa e ndryshime ne ligjin nr.7905, date 21.03.1995 “Kodi i Procedures Penale i Republikes se Shqiperise”. Konkretisht, ligjvenesit dispoziten e sipercituar e ka riformuluar si me poshte: “...2.Kunder vendimit te dhene ne mungese, mbrojtesi mund te beje ankim vetem kur eshte i pajisur me nje akt – perfaqesimi te leshuar nga i pandehuri ne format e parashikuara nga ligji”.

PER KETO ARSYE,

Kolegjet e Bashkuara te Gjykates se Larte, ne baze te neneve 438, 441/c dhe 442/b te K.Pr.Penale, dhe te nenit 17 te Ligjit nr.8588, date 15.3.2000 "Per Organizimin dhe Funksionimin e Gjykates se Larte te Republikes se Shqiperise",

V E N D O S E N:

1. Prishjen e vendimit nr.1, date 29.10.2001 te gjykates se rrethit gjyqesor Kolonje me te cilin eshte pranuar rivendosja ne afat e te pandehurit (te gjykuarit) Gezim Tafa per te ushtruar rekurs ne gjykatën e Larte kunder vendimit nr.610, date 16.08.1996 te gjykates se Apelit Tirane.

2. Pushimin e gjykimit te rekursit ne Gjykatën e Larte.

3. Ky vendim per njesimin e praktikes gjyqesore te dergohet per botim ne Fletoren Zyrtare.

MENDIM PARALEL

Jemi dakord me zgjidhjen e ceshtjes nga shumica, duke e konsideruar te papranueshem per shqyrtim ne Gjykatën e Larte rekursin e te pandehurit Gezim Tafa kunder vendimit nr.610, date 16.08.1996 te Gjykates se Apelit Tirane.

Nuk jemi plotesisht dakord me menyren e arsytimit te vendimit nga shumica, me disa argumenta te parashtruara e konkluzione te nxjerra prej saj.

Shumica ka pranuar se, pavaresisht ne se ceshtja eshte shqyrtuar ne themel apo jo edhe nga gjykata e Apelit, kompetente per te shqyrtuar kerkesen per rivendosjen e afatit te ankimit eshte gjykata e shkalles se pare.

Ne kundershtim me sa me lart, pakica eshte e mendimit qe, ne cdo rast, kompetente per te shqyrtuar kerkesen per rivendosjen e afatit te ankimit kunder nje vendimi gjyqesor eshte ajo gjykate qe ka dhene vendimin qe kerkohet te ankimohet. Ne qofte se do te kerkohet te rivendoset e drejta e ushtrimit te apelit kunder nje vendimi te gjykates se shkalles se pare, atehere kompetente per te shqyrtuar kerkesen eshte kjo gjykate qe ka dhene vendimin. Ne qofte se, si ne rastin ne shqyrtim, do te kerkohet te rivendoset e drejta e ushtrimit te rekursit kunder vendimit te gjykates se Apelit, atehere i takon kesaj gjykate te marre ne shqyrtim kete kerkesë.

Si perfundim, vendimi nr.1, date 29.10.2001 i Gjykates se Rrethit Kolonje, qe ka vendosur rivendosjen ne afat te se drejtes se ushtrimit te rekursit ne emer te te gjykuarit Gezim Tafa, eshte i pavlefshem per shkaqet qe pranon shumica, por edhe sikur te mos ishin ato shkaqe pavlefshmerie, ky vendim eshte marre ne kundershtim me ligjin, sepse gjykata e rrethit Kolonje ka marre kompetencen funksionale te nje gjykate me te larte sic eshte gjykata e Apelit.

Shumica e ka bazuar perfundimin qe ka nxjerre per kete problem nisur nga formulimi i pikes "6 " te nenit 147 te K.Pr.Penale, sipas te ciles, "... 6. Kunder vendimit qe refuzon kerkesen per rivendosje ne afat mund te behet ankim ne gjykatën e apelit".

Permendja e gjykates se Apelit si gjykate qe shqyrton ankimin ne kete rast, nuk do te thote se te gjitha kerkesat per rivendosje ne afat te ankimit (apelit apo rekursit) duhet t'i adresohen detyrimisht gjykates se shkalles se pare.

Kjo do te thote se gjykata e shkalles se pare eshte kompetente per te shqyrtuar kerkesen per rivendosjen ne afat te ankimit (apelit) dhe kur pranohet kerkesa behet ankimi ne Apel kunder vendimit te dhene ne shkalle te pare. Por, kjo nuk do te thote apriori se gjykata e shkalles se pare behet kompetente edhe per te shqyrtuar kerkesen per rivendosjen e afatit te ankimit (rekursit) kunder vendimit te gjykates se apelit. Po te pranohej kjo nuk do te kishte kuptim formulimi i pikes 4 te nenit 147 te K.Pr.Penale. Sipas kesaj dispozite,

" ...4.Per kerkesen eper rivendosjen ne afat te ankimit] vendos organi qe procedon ne kohen e paraqitjes se saj."

Ne rastin ne shqyrtim, ne kuptim te dispozites se sipercituar, organi qe procedon ne kohen e paraqitjes se kerkeses eshte gjykata e apelit, vendimi i se ciles eshte i formes se prere, por qe mund te atakohet me ane rekursi ne Gjykatën e Larte.

Pakica është e mendimit që, edhe sikur të mos ekzistonin shkaqet që e bëjnë absolutisht të pavlefshëm vendimin nr.1, datë 29.10.2001 të gjyqesës së rrethit gjyqësor Kolonjë, ligjshmeria e këtij vendimi do të ishte objekt shqyrtimi paraprak prej Gjyqesës së Lartë.

Mund të arsyetohet që ky vendim është i formës së prerë dhe, si i tillë, ai nuk mund të cenohet për çfarëdo lloj shkak, përveç nulitetit. Pakica ka mendim të kundërt. Vendimi që lejon rivendosjen në afat nuk është vendim themeli. Si i tillë ai nuk është nga ato vendime që marrin formë të prerë në kuptimin substancial. Ato mund të shqyrtohen në shkallët me të larta të gjykimit, kur është rasti edhe kryesisht, së bashku me vendimin e themelit të atakuar me apel apo rekurs.

Sipas nenit 434 të K.Pr.Penale, “Gjykata e Lartë e shqyrton çështjen brenda kufinjve të shkaqeve të ngritura. Por për çështjet ligjore, që duhet të shihen kryesisht nga gjykata në çdo gjendje e shkallë të procesit, të cilat nuk janë pare, gjykata e Lartë ka të drejtë të vendosë”.

Ky qëndrim është në një linjë me vendimin unifikues të Kolegjeve të Bashkuara nr.2, datë 19.4.2001, që u përket të pandehurve Altin Luzi, etj.

GJYQTARËT:
N. SHESHIP. ZAHARIATH. KONDI

MENDIMI I PAKICES

Pakica është dakord me perfundimet e arritura nga shumica lidhur me unifikimin e praktikës gjyqësore. Ajo ka mendimin se kërkesa për rivendosjen në afat të ankimit ashtu sikurse pranuar nga shumica, duhet të shqyrtohet nga gjykata e shkallës së parë në të cilën është dhënë vendimi gjyqësor për të cilin kerkohet rivendosje në afat të ankimit.

Pakica, gjithashtu është dakort edhe me perfundimin se të drejtën për të kërkuar rivendosjen në afat për të bërë ankim, në kuptim të nenit 147/2 të K.Pr.P. e ka personi që është gjykuar në mungesë i cili mund ta kërkojë këtë vetë, ose nepermjet përfaqësuesit të tij të posacem. Askush tjetër përveç të gjykuarit në mungesë nuk mund të legjitimohet që të kërkojë rivendosjen në afat për të bërë ankim ndaj vendimit të dhënë në mungesë të tij, qofshin këta edhe familjarë të tij. Kjo, për faktin se dispozita perkatese e K.Pr.P. e lidh në mënyrë të shprehur rivendosjen në afat me vetë të gjykuarin, me kushtin që ai duhet të provojë se nuk ka marrë dënim për vendimin e dhënë në mungesë. Pranimi i të kundërtës, do t'i mohonte të drejtën të gjykuarit në mungesë që të kerkonte rivendosjen në afatin e ankimit për shkak se të tretet e kanë ushtruar të drejtën e tij, pa dënimin e vetë të gjykuarit. Kjo do ta bente procesin e parregullt dhe në kundërshtim jo vetëm me kërkesat e nenit 147/2 të K.Pr.P., por edhe me të drejtën e të pandehurit për t'u mbrojtur ndaj një vendimi gjyqësor kur ai provon se vendimi është dhënë në mungesë, dhe jo për faj të tij.

Pavaresisht nga sa pranohet, pakica ka votuar kundër mënyrës së zgjidhjes së çështjes nga Kolegjet e Bashkuara të Gjyqesës së Lartë që kanë konstatuar shkelje ligjore në procedurën e rivendosjes në afat të ankimit dhe kanë prishur vendimin e Gjyqesës së Rrethit Gjyqësor Kolonjë Nr.1, datë 29.10.2001, që ka pranuar kërkesën. Mendojmë se Kolegjet e Bashkuara, megjithatë në themel kanë pasur të drejtë lidhur me kundërligjshmerinë e këtij vendimi, ato kanë dale jashtë objektit të shqyrtimit të çështjes në Gjykatën e Lartë, pasi ai vendim nuk ka qenë objekt i kundërshtimit në këtë gjykatë. Ajo ka patur për shqyrtim rekursin kundër vendimit të denimit Nr. 12, datë 19.6.1996, të Gjyqesës së Rrethit Kolonjë i cili është lënë në fuqi nga vendimi Nr.610, datë 16.8.1996 i Gjyqesës së Apelit. Kundër vendimit Nr.1, datë 29.10.2001, për të cilin janë shprehur Kolegjet e Bashkuara nuk ka bërë askush ankim dhe ky vendim nuk është kontestuar lidhur me bazueshmërinë e tij nga organi i akuzës. Në të kundërt, organi i prokurorisë, në seancë gjyqësore në Kolegjet e Bashkuara, në kërkimet e tij dhe në argumentat e paraqitura me shkrim e me gojë, jo vetëm që nuk e ka kundërshtuar këtë vendim, por duke e konsideruar të mirëqenë atë, i ka kërkuar Kolegjeve të Bashkuara që të gjykojë shkaqet e ngritura në rekurs dhe ta pranojë atë, duke ndryshuar cilesimin juridik të veprës sikurse është kërkuar, e për pasoje, të pushojë çështjen pasi duhet të aplikohet ligji për amnistinë, Nr.8202, datë 27.3.1997.

Në mbështetje të qëndrimit të saj, pakica mendon se Kolegjet e Bashkuara të Gjyqesës së Lartë, ashtu si çdo gjykatë tjetër, vihet në levizje nga palet në proces dhe ju përgjigjet kërkesave të tyre. Kolegjet e Bashkuara si gjykatë me të lartë nuk mund të marrë çështje me inisiativë për të

shqyrtuar, po ashtu nuk mund te disponoje per vendime te dhena nga gjykatat me te ulta, pa patur ankim nga palet ne proces. Neni 434 i K.Pr.P. parashikon se Gjykata e Larte e shqyrton ceshtjen brenda kufijve dhe shkaqeve te ngritura. Megjithate, ne dallim nga procedura civile, ne procesin penal, kesaj gjykate i jepet e drejta, qe per ceshtje te ligjit te vendose edhe kryesisht, pavaresisht se ato nuk jane ngritur si shkaqe nga palet. Kjo do kuptuar, se per ceshtje te cilat duhej te shiheshin kryesisht nga gjykatat e tjera dhe qe kane te bejne me aplikimin e gabuar te ligjit, edhe pse keto nuk jane ngritur ne rekurs, Gjykata e Larte mund t'i konstatoje kryesisht dhe te disponoje ne vendimin e saj. Ne kete drejtim, Kolegji Penal i Gjykates se Larte ka patur mjaft raste te konstatimit te pavlefshmerive kryesisht, duke zbatuar kerkesat e nenit 434 te K.Pr.P., pavaresisht se ato nuk kane qene bere prezent nga palet dhe ne kuptim te nenit 128 te K.Pr.P., ka cenuar vendimet e marra ne shkelje te ligjit. Raste te kesaj natyre, me te shumta ne numur, kane qene ato qe kane pasur te bejne me sigurimin e pjesemarrjes se te pandehurit ne gjykimin ne gjykatën e apelit, apo raste te tjera pavlefshmerie te parashikuara nga neni 128 i K.Pr.P.

Pavaresisht nga kjo, neni 434 i K.Pr.P., duhet kuptuar me ate qe gjykata konstaton shkelje te ligjit te cilat nuk jane ngritur ne ankimin e bere kunder vendimit gjyqesor nga palet. Pra, ndaj vendimit eshte ushtruar ankim, por shkaqet per cenimin e tij, jane te ndryshme nga ato te ngritura ne rekurs. Kjo do te thote se ne kuptim te nenit 434 te K.Pr.P. kur ushtrohet rekurs vetem ndaj vendimit, do te legjitimohej Gjykata e Larte qe te cenoje vendimin per shkaqet e ngritura e te tjera te konstatuara prej saj dhe te pangritura. Ne rastin ne fjale nuk ka ankim ndaj vendimit Nr.1, date 29.10.2001 te Gjykates se Rrethit Gjyqesor Kolonje, por ka ankim ndaj vendimit Nr.610, date 16.8.1996, te Gjykates se Apelit Tirane dhe Nr.12, date 19.6.1996 te Gjykates se Rrethit Kolonje, te cilet e kane deklaruar fajtor te gjykuarin Gezim Tafa per vepren penale te parashikuar nga neni 76 i K.P. dhe e kane denuar ate me 12 vjet burgim.

Pra, gjykata nuk e ka patur objekt te gjykimit vete vendimin e rivendosjes ne afatin e ankimit, pasi askush nuk e ka ankimuar ate. Duke qene ne keto kushte, pakica ka mendimin se Kolegjet e Bashkuara kane vleresuar ligjshmerine e nje vendimi gjyqesor te pa ankimuar ne Gjykatën e Larte duke dale tej caqeve qe lejon ligji.

GJYQTARËT:
**V. METANI, A. HOXHA, K. NGJELA, V. BINERI,
E. SINOIMERI, A. LAMAJ**